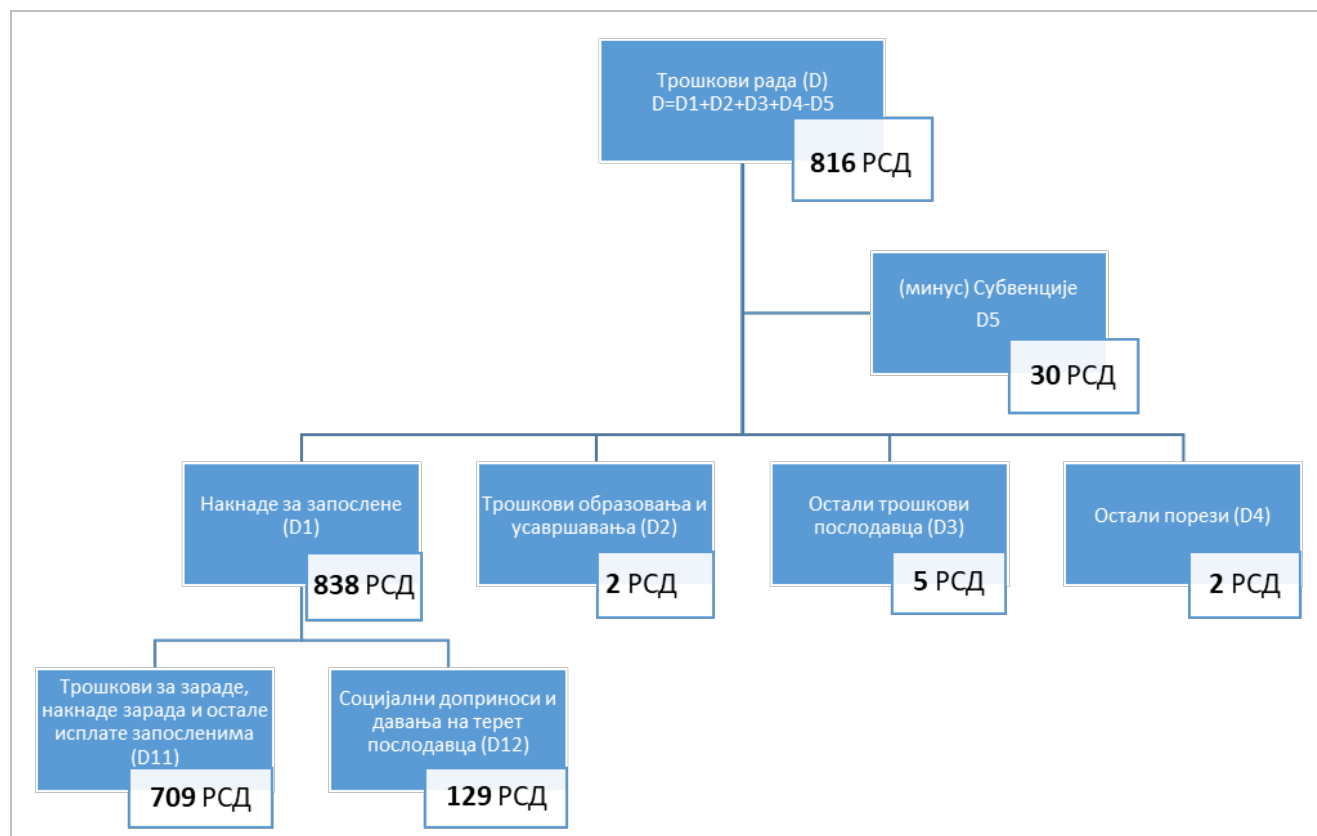

Истраживање о трошковима рада, 2020.

Истраживањем о трошковима рада обезбеђују се подаци о висини и структури трошкова рада које послодавци имају на основу ангажовања радне снаге. Добијени подаци пружају увид у стање и структуру трошкова рада на домаћем тржишту рада и омогућавају њихово поређење с међународним тржиштем рада.

Просечни трошкови рада (D) по извршеном часу рада у 2020. години износили су 816 динара, односно 6,94 евра¹. Послодавци су највећи износ издвајали за накнаде за запослене (D1) – зараде и доприносе, 838 динара, док су остали трошкови рада, као што су трошкови образовања и усавршавања (D2); остали трошкови послодавца који подразумевају трошкове у вези са запошљавањем нових радника и трошкове услуге заштите на раду (D3); трошкови осталих пореза (D4), који се односе на плаћање пенала због незапошљавања законом прописаног броја лица са инвалидитетом, у просеку, износили 9 динара по извршеном часу рада.

Графикон 1. Просечни трошкови рада по извршеном часу рада, према главним компонентама трошкова рада, 2020. (РСД)

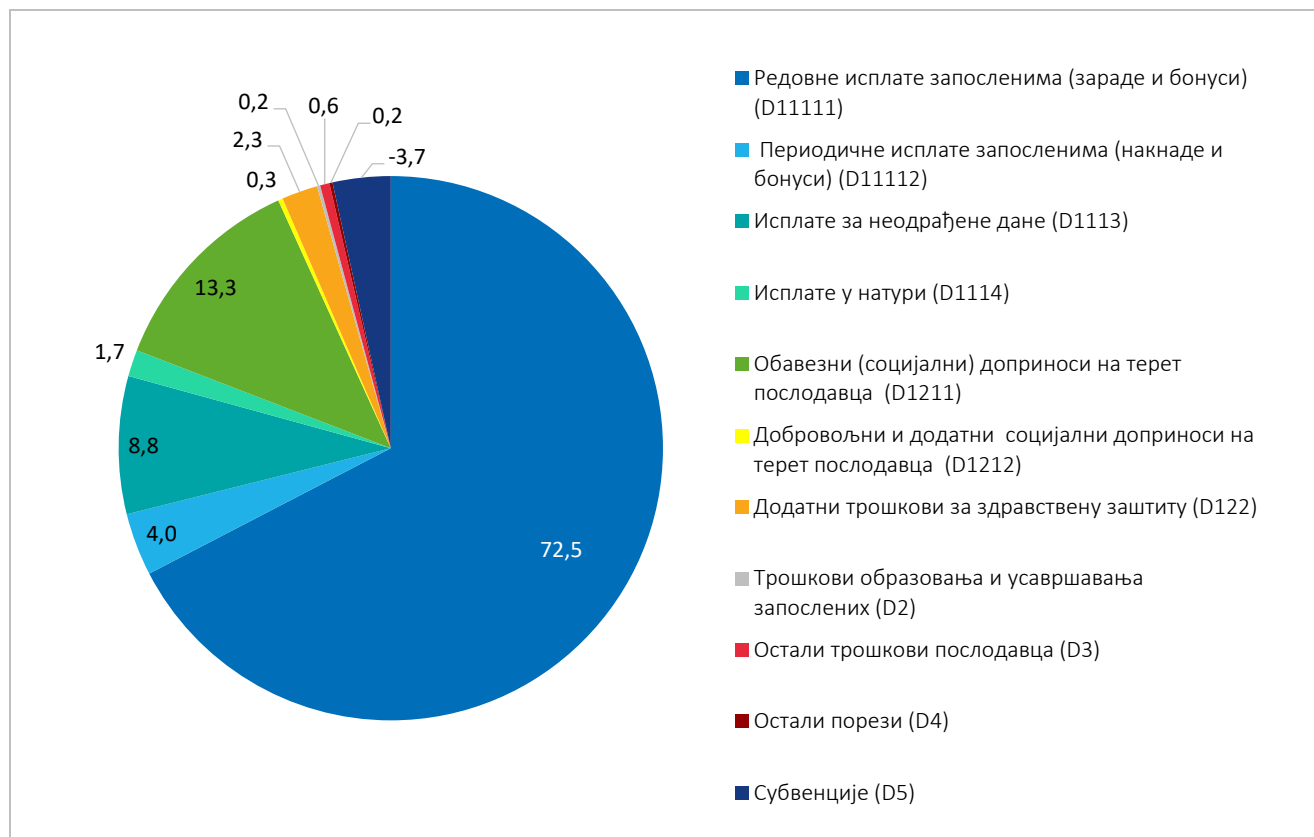
Трошкове рада чине сви трошкови за запослене које плаћа послодавац умањени за износ субвенција.

Све компоненте трошкова рада које имају карактер зараде приказане су у бруто износу, са припадајућим порезима и доприносима на терет запосленог.

¹ Просечни годишњи курс евра је преузет са сајта Народне банке Србије.

Дакле, у структури трошкова рада (D) највеће учешће имају редовне исплате запосленима (зараде и редовни бонуси, са припадајућим порезима и доприносима на терет запосленог), које износе 72,5% (D11111), затим следе обавезни доприноси на терет послодавца, чије учешће износи 13,3% (D1211), док су исплате за неодрђене дане, тј. дане одмора, празника и сл. треће по величини и износе 8,8% (D1113). Ове три компоненте збирно чине 94,6% трошкова рада. На основу овога може се закључити да у трошковима рада највеће учешће имају тзв. основни – обавезни трошкови послодавца по основу ангажовања радне снаге. Најмање учешће у укупним трошковима рада имају трошкови образовања и усавршавања запослених (D2) и трошкови осталих пореза (D4), који се односе на плаћање пенала због незапошљавања законом прописаног броја лица са инвалидитетом и у укупним трошковима учествују са по 0,2%. Укупни трошкови рада умањују се за 3,7%, колико износе субвенције (D5) (граф. 2).

Графикон 2. Структура трошкова рада, 2020. (%)²

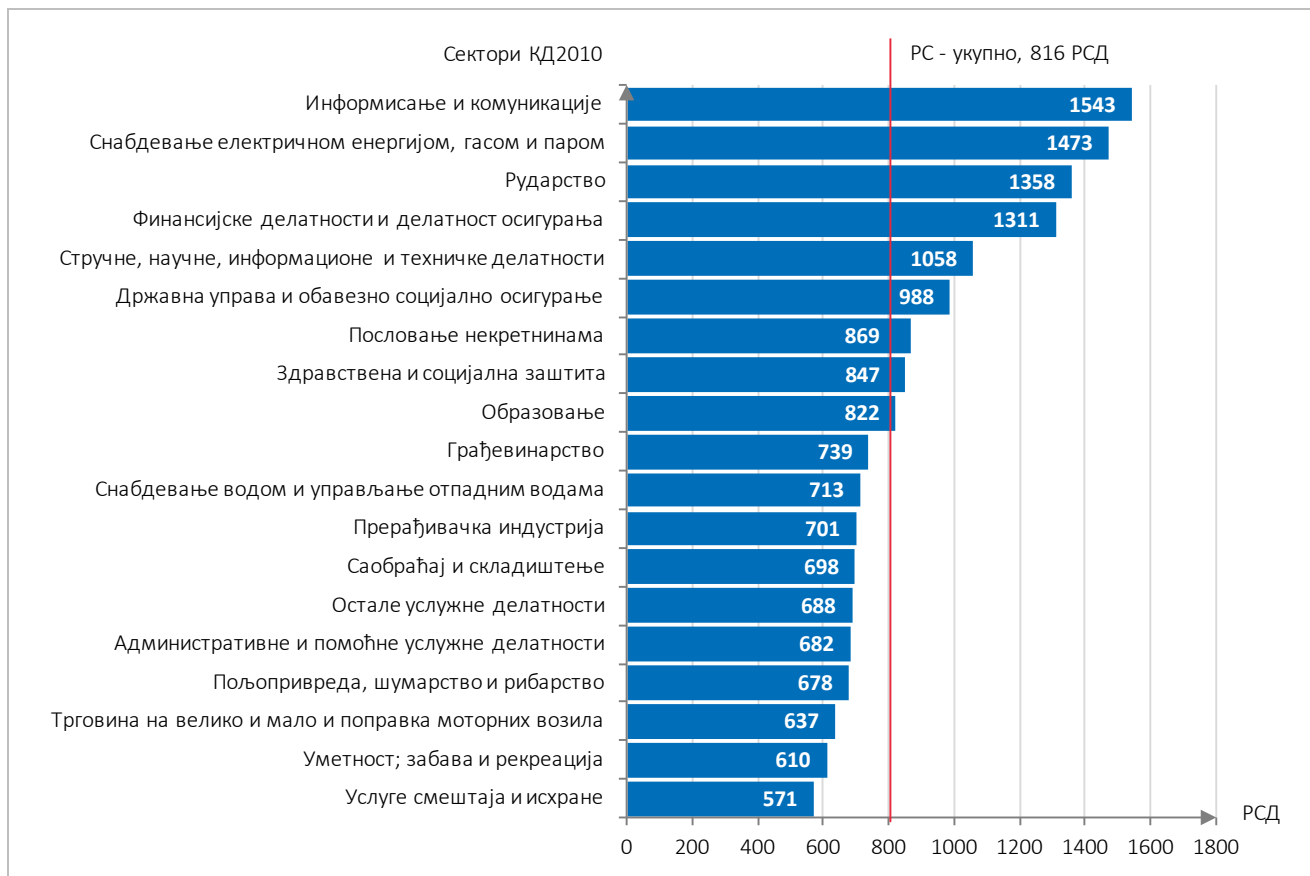
Трошкови рада према секторима КД

Највећи просечни трошкови рада (D) по извршеном часу рада забележени су у сектору Информисање и комуникације и износе 1.543 динара, што је скоро дупло више од републичког просека. Најнижи трошкови рада по извршеном часу рада забележени су у секторима делатности: Услуге смештаја и исхране, Уметност; забава и рекреација и Трговина на велико и мало и поправка моторних возила, и износе мање од 640 динара (граф. 3).

Истраживање се спроводи у четворогодишњој динамици, на пословним субјектима који у референтној години имају 10 и више запослених.

² Приликом израчунавања структуре трошкова рада примењен је принцип Евростата, према коме се појединачне компоненте трошкова рада стављају у однос са укупним трошковима рада који су по дефиницији претходно умањени за износ субвенција.

Графикон 3. Просечни трошкови рада по извршеном часу рада према секторима КД, 2020.

Трошкови образовања и усавршавања запослених (D2) подразумевају трошкове за курсеве, семинаре, симпозијуме, стручна путовања и сл. и у укупним трошковима рада (D) учествују са 0,2% (граф. 2). Сектор Финансијске делатности и делатност осигурања се издваја и по висини трошкова образовања и усавршавања запослених и износи 5 динара по извршеном часу рада. Висина ових издвајања послодаваца још је већа од просека у секторима делатности Стручне, научне, информационе и техничке делатности, Информисање и комуникације и Државна управа и обавезно социјално осигурање (три динара по извршеном часу рада). Остали сектори делатности се, по висини трошкова образовања и усавршавања, налазе на нивоу или испод републичког просека, који износи 2 динара (таб. 1).

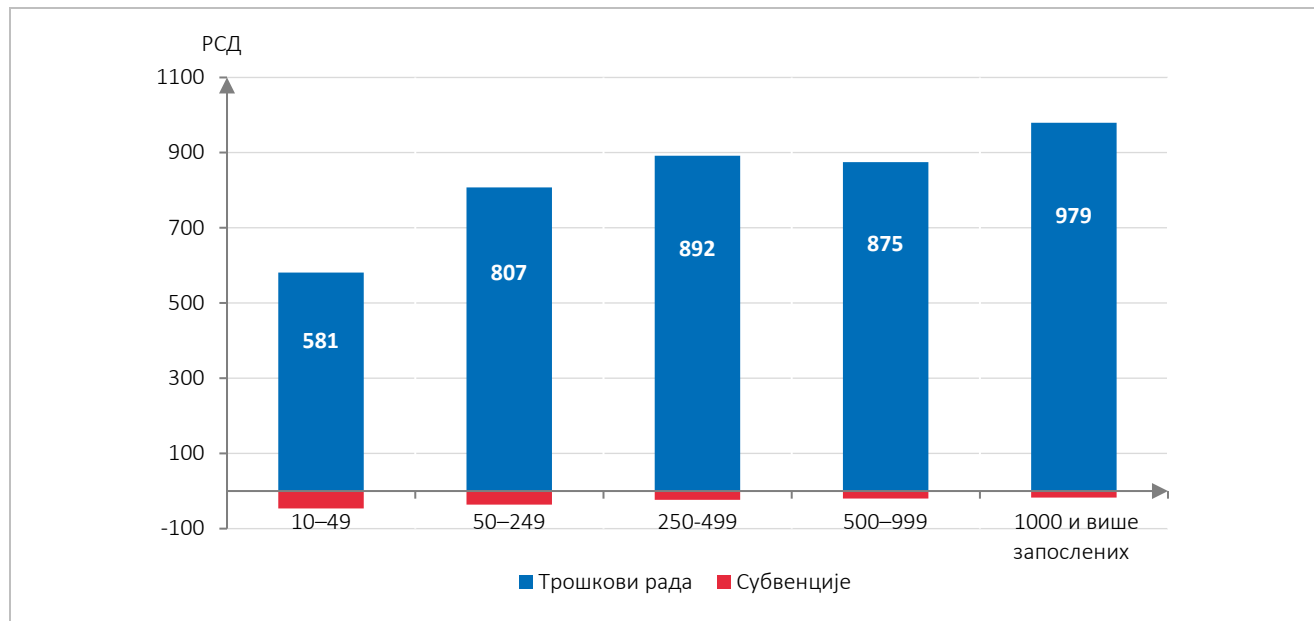
Учешће осталих трошкова послодавца (D3) у укупним трошковима рада (D) износи 0,6% (односно 5 динара по извршеном часу рада). Ови трошкови подразумевају трошкове послодавца у вези са запошљавањем нових радника (за огласе, за агенције за запошљавање, трошкови разговора са кандидатима и др.) и трошкове за услуге заштите на раду који се односе на куповину заштитне и радне одеће. Висина ових издвајања највећа је у секторима делатности Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром и Снабдевање водом и управљање отпадним водама, 14 динара по извршеном часу рада, и Рударство, 11 динара по извршеном часу рада (таб. 1).

Субвенције (D5) подразумевају све врсте субвенција од државе или других предузећа, друштава или организација из земље или иностранства са сврхом субвенционисања дела трошкова рада или целокупних трошкова рада, и у 2020. години, на нивоу Републике Србије, умањиле су трошкове рада у просеку за 30 динара по извршеном часу рада. Натпросечан износ субвенција по извршеном часу рада забележен је у секторима делатности: Рударство (100 динара), Саобраћај и складиштење и Стручне, научне, иновационе и техничке делатности (51 динар), док је у секторима делатности Финансијске делатности и делатност осигурања, Државна управа и обавезно социјално осигурање и Образовање износ субвенција мањи од 5 динара по извршеном часу рада (таб. 1).

Трошкови рада по извршеном часу рада према величини пословног субјекта

Највећи просечни трошкови рада (D) по извршеном часу рада су у пословним субјектима са 1000 и више запослених и износе 979 динара. Учешће субвенција у пословним субјектима који имају од 10 до 49 запослених износи 7,9%, док у осталим категоријама пословних субјеката тај проценат није већи од 4,5% (граф. 4).

Графикон 4. Просечни трошкови рада (D) и износи субвенција (D5) по извршеном часу рада, према величини пословног субјекта, 2020.

Уколико се посматра величина пословног субјекта и делатност којом се бави, као предузећа са највећим трошковима рада издвајају се предузећа са 250 до 499 запослених у сектору делатности Информисање и комуникације, где просечни трошкови рада по извршеном часу рада износе 1 981 динар. С друге стране, најмањи трошкови рада по извршеном часу рада (од 350 динара) забележени су у предузећима са 10 до 49 запослених која обављају делатност Услуге смештаја и исхране (таб. 3).

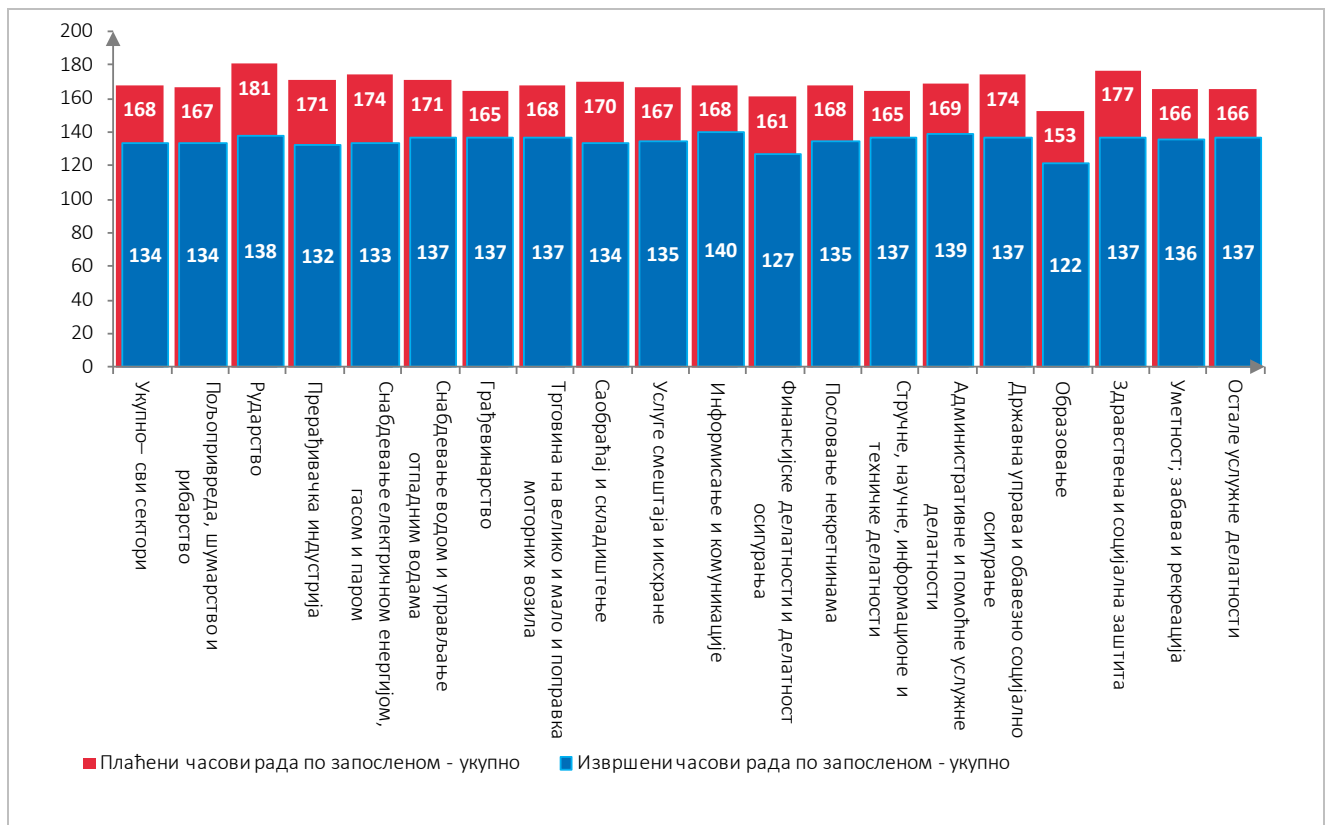
Часови рада

Истраживањем о трошковима рада прикупљају се и подаци о плаћеним и извршеним часовима рада. У 2020. години запослени су у просеку радили 79,6% укупног радног времена, колико износи учешће извршених часова рада у плаћеним часовима рада. Преостали часови су плаћени, али не и извршени. Плаћени а неизвршени часови рада подразумевају часове годишњег одмора, боловања до 30 дана, часове државних и верских празника и остале непоменуте плаћене а неизвршене часове рада. Највеће учешће плаћених а неизвршених часова рада забележено је у секторима делатности: Рударство и Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром (23,5%), а најмање у секторима: Информисање и комуникације и Стручне, научне и техничке делатности (17%).

Просечни месечни извршени часови рада запослених у пуном радном времену износили су 137 часова, док су просечни месечни извршени часови рада запослених који су радили непуно радно време износили 70 часова (таб. 4).

Највиши просечни месечни плаћени часови рада по запосленом забележени су у сектору делатности Рударство (181), док су просечни месечни извршени часови рада највиши у сектору делатности Информисање и комуникације (140). Просечни месечни и плаћени и извршени часови рада по запосленом најнижи су у сектору делатности Образовање (плаћени 153, извршени 122) (граф. 5).

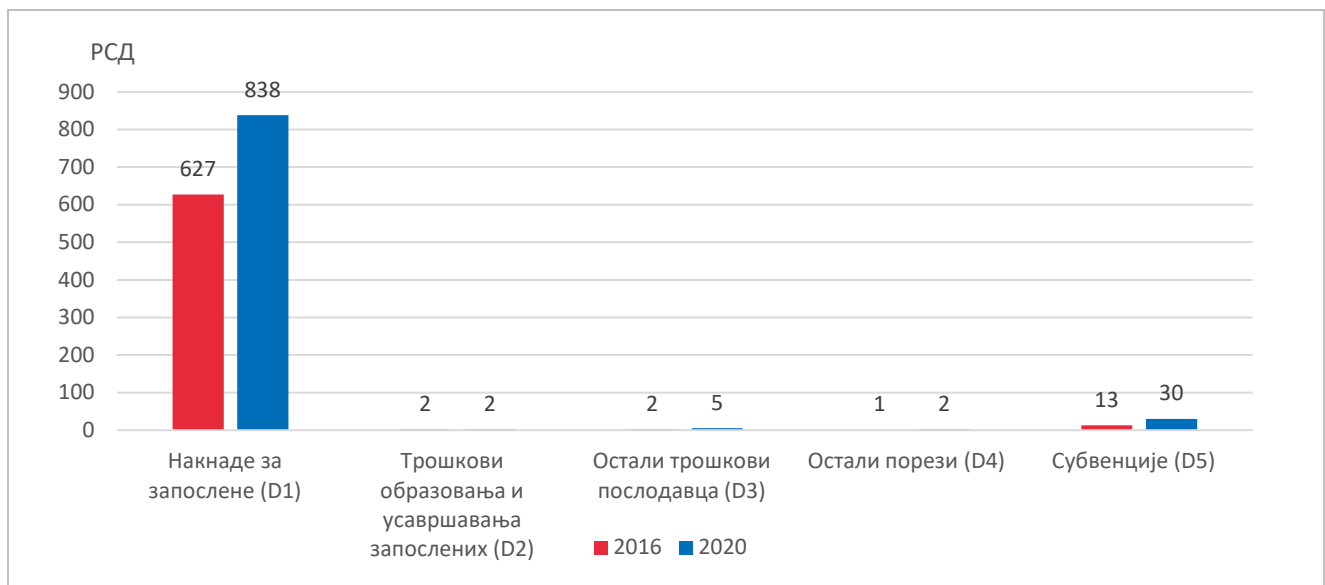
Графикон 5. Просечни месечни плаћени и извршени часови рада по запосленом, према секторима КД, 2020.

Поређење са претходним периодом, 2016. годином

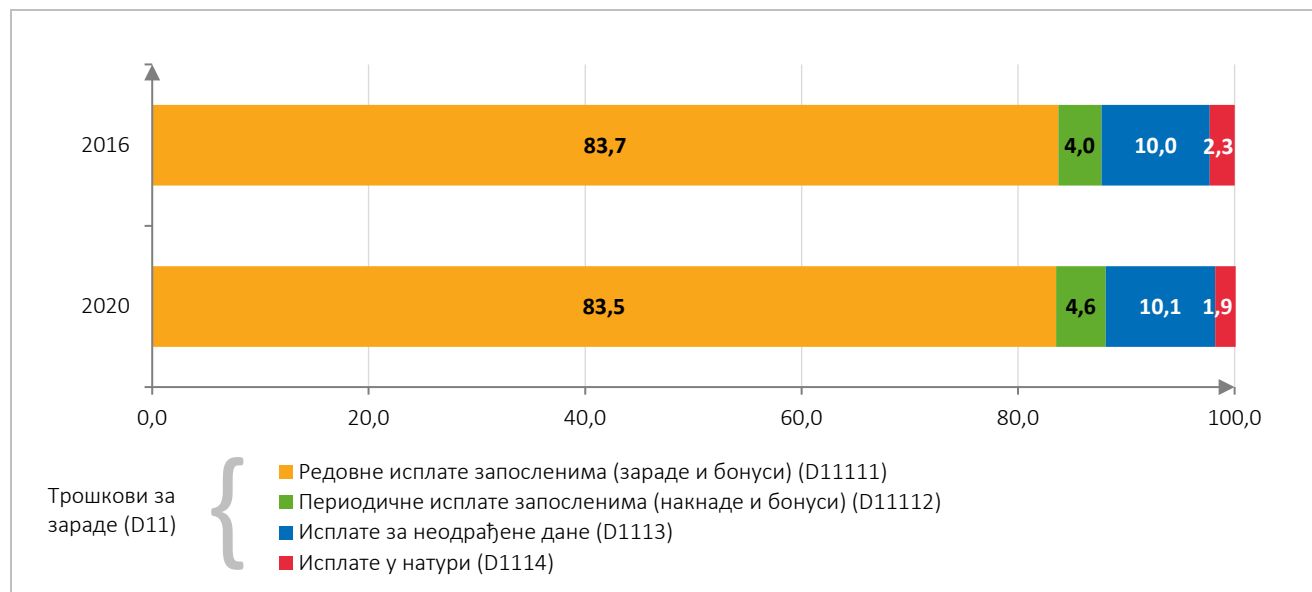
У односу на претходни посматрани период, 2016. годину, просечни трошкови послодавца, по извршеном часу рада, који се односе на накнаде за запослене (D1) забележили су раст од 33,7%. Накнаде за запослене обухватају редовне исплате запосленима (зараде и бонусе) (D1111), периодичне исплате запосленима (накнаде и бонусе) (D1112), исплате за неодражене дане (D1113), и исплате у натури (D1114). Трошкови образовања и усавршавања запослених (D2) остали су на истом нивоу, док су остали трошкови послодавца (D3) и износ субвенција (D5) по извршеном часу рада више него удвостручени. Порези (D4) – трошкови послодавца у вези са извршењем обавезе запошљавања особа са инвалидитетом по извршеном часу рада, у 2020. години износе 2 динара и у односу на 2016. годину су такође удвостручени. (граф 6).

Графикон 6. Просечни трошкови рада по извршеном часу рада, 2016. и 2020.

Учешће трошкова за редовне исплате запосленима (зараде и бонуси) (D11111) у укупним трошковима за зараде (D11) у 2020. години износило је 83,5%, што је у односу на 2016. мање за 0,2 процентна поена (п. п.). С друге стране, учешће периодичних исплата запосленима (накнада и бонуса) (D11112) веће је за 0,6 п. п. и у 2020. години износи 4,6% укупних трошкова за зараде (граф. 7). Периодичне исплате запосленима (накнаде и бонуси) подразумевају исплате на основу радног учинка и исплате на основу доприноса пословном успеху послодавца – награде, премије и бонуси, регрес за коришћење годишњег одмора и јубиларне награде, као и друге исплате у складу са општим актом и уговором о раду. Највећи раст просечних периодичних исплата запосленима (D11112) по извршеном часу рада забележен је у сектору Грађевинарство, где је тај износ у 2020. години, у односу на пре четири године, троструко већи, док је највећи пад забележен у сектору Стручне, научне, иновационе и техничке делатности (-10%). Највећи износ периодичних исплата – бонуса забележен је у Рударству и у 2020. износи 120 динара, а најмањи у Државној управи и обавезном социјалном осигурању и износи 6 динара по извршеном часу рада. (таб. 6).

Графикон 7. Учешће појединачних компоненти трошкова за зараде у укупним трошковима за зараде (D11), 2016. и 2020. (%)

Исплате за неодрђене дане (D11113) подразумевају накнаде зараде за одсуствовање с рада у време државних и верских празника који су нерадни дани, накнаде зараде за дане годишњег одмора, дане плаћеног одсуства, накнаде зараде за време прекида рада без кривице запосленог и накнаде зараде у другим случајевима када послодавац општим актом или уговором о раду утврди право на накнаду зараде. У укупним трошковима за зараде (D11) у 2020. години учешће исплата за неодрђене дане (D11113) остало је на истом нивоу као и 2016. године (граф. 7). Највеће учешће забележено је у сектору Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром од 13,1%, а најмање у сектору Снабдевање водом и управљање отпадним водама од 7,7%.

Учешће исплата у натури (D11114) у 2020. години у укупним трошковима за зараде (D11) износи 1,9%, што у односу на 2016. представља смањење од 0,4 п. п. Исплате у натури се односе на процењене вредности све робе и свих услуга које се пружају запосленима. То укључује трошкове као што су: трошкови коришћења службеног аутомобила, трошкови стамбеног смештаја запослених, давања запосленима у роби, исплате запосленима у хартијама од вредности и сл.

Социјални доприноси и давања на терет послодавца (D12) подразумевају социјалне доприносе на терет послодавца (D121) и трошкове социјалних давања (D122). Социјални доприноси на терет послодавца (D121) подразумевају обавезне (социјалне) доприносе на терет послодавца који се уплаћују институцијама обавезног социјалног осигурања а прописани су законом, и добровољне и додатне социјалне доприносе који су допунски доприносима прописаним законом (нпр. добровољно додатно пензијско осигурање). Трошкови социјалних давања (D122) подразумевају накнаде зараде за време одсуствовања са рада због привремене спречености за рад до 30 дана, додатне трошкове за здравствену заштиту, отпремнине код одласка у старосну пензију и отпремнине запосленима за чијим је радом престала потреба, те остала социјална давања, као што су једнократне накнаде запосленима у складу са социјалним програмом, помоћ запосленом и породици и сл. У 2020. години, учешће социјалних давања (D122) у укупним социјалним доприносима и давањима на терет послодавца (D12) износило је 14,4%, што представља повећање за 1,0 п. п. у односу на 2016. годину. Највеће учешће социјалних давања (D122) у укупним социјалним доприносима и давањима на терет послодавца (D12) у 2020. години забележено је у сектору делатности Снабдевање водом и управљање отпадним водама и износи 21,4%.

РЕЗУЛТАТИ

Кратак приказ основних варијабли, 2020.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Шифра	Назив варијабле	Број запослених, (у хиљ.)
A1	Број запослених – укупно	1668,9
A11	Број запослених с пуним радним временом	1608,0
A12	Број запослених с непуним радним временом	60,8
A121	Запослени у непуним радном времену претворени у јединицу пуног радног времена	31,0

Шифра	Назив варијабле	Масе часова рада (у хиљ.)	Просечни месечни часови рада
B1	Извршени часови рада – укупно	2685251,9	134
B11	Извршени часови рада запослених с пуним радним временом	2633969,0	137
B12	Извршени часови рада запослених с непуним радним временом	51282,8	70
C1	Плаћени часови рада	3374205,6	168
C11	Плаћени часови рада запослених с пуним радним временом	3309032,3	171
C12	Плаћени часови рада запослених с непуним радним временом	65173,2	89

РСД

Шифра	Назив варијабле	Масе трошкова рада (мил. РСД)	Просечни месечни трошкови рада по запосленом (у еквивалентима пуног радног времена)	Просечни трошкови рада по плаћеном часу рада	Просечни трошкови рада по извршеном часу рада
D	Трошкови рада	2190719,4	111386	649	816
D1	Накнаде за запослене	2251087,5	114456	667	838
D11	Трошкови за зараде, накнаде зарада и остале исплате запосленима	1904025,5	96810	564	709
D1111	Редовне и периодичне исплате (зараде, накнаде зарада и бонуси)	1675680,7	85199	497	624
D11111	Редовне исплате запосленима (зараде и бонуси)	1589031,4	80794	471	592
D11112	Периодичне исплате запосленима (накнаде и бонуси)	86649,4	4406	26	32
D1113	Исплате за неодрђене дане	191876,5	9756	57	71
D1114	Исплате у натури	36468,3	1854	11	14
D12	Социјални доприноси и давања на терет послодавца	347062,0	17646	103	129
D121	Социјални доприноси на терет послодавца	296931,9	15097	88	111
D122	Трошкови социјалних давања	50130,2	2549	15	19
D2	Трошкови образовања и усавршавања запослених	4319,5	220	1	2
D3	Остали трошкови послодавца	12325,5	627	4	5
D4	Остали порези	4324,5	220	1	2
D5	Субвенције	81337,6	4136	24	30

Напомена: При спровођењу овог истраживања примењена су методолошка решења која су у потпуности усклађена са препорукама правних аката Евростата (*European Statistical Office*), чиме је омогућена међународна упоредивост података Републике Србије са другим земљама. Коришћене су дефиниције и препоруке објављене у следећим уредбама: *Council Regulation (EC) No.530/1999 of 9 March 1999; Commission Regulation (EC) No.1726/1999 of 27 July 1999, Commission Regulation (EC) No.1737/2005 of 21 October 2005*). Називи и дефиниције варијабли Истраживања о трошковима рада одређени су горе поменутим регулативама. Називи појединих варијабли на српском језику не представљају директан превод са енглеског језика, већ су формулисани тако да одговарају садржају варијабли, а да буду у складу с терминима који се користе у домаћем законодавству и рачуноводственом систему.

Табела 1. Просечни трошкови рада по извршеном часу рада, по секторима КД, 2020.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

РСД

	Трошкови рада (D)	Накнаде за запослене			Трошкови образо- вања и усаврша- вања запо- слених (D2)	Остали трошкови посло- давца (D3)	Остали порези (D4)	Суб- венције (D5)
		укупно (D1)	од тога:					
			трошкови за зараде, накнаде зарада и остале исплате запосленима (D11)	социјални доприноси и давања на терет посло- давца (D12)				
УКУПНО – сви сектори	816	838	709	129	2	5	2	30
УКУПНО – без сектора Пољопривреда, шумарство и рибарство	818	841	711	130	2	5	2	30
Пољопривреда, шумарство и рибарство	678	706	594	112	2	7	2	39
Рударство	1358	1445	1217	228	2	11	1	100
Прерађивачка индустрија	701	736	620	117	2	6	2	44
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	1473	1462	1239	222	1	14	1	5
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	713	710	594	116	1	14	1	12
Грађевинарство	739	761	652	109	1	8	3	34
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	637	669	569	99	1	3	2	37
Саобраћај и складиштење	698	743	624	119	1	3	2	51
Услуге смештаја и исхране	571	614	522	92	1	2	2	48
Информисање и комуникације	1543	1575	1361	214	3	2	4	41
Финансијске делатности и делатност осигурања	1311	1300	1093	207	5	6	4	4
Пословање некретнинама	869	897	757	139	2	6	2	38
Стручне, научне, информационе и техничке делатности	1058	1100	944	156	3	3	3	51
Административне и помоћне услугне делатности	682	710	603	107	1	3	2	33
Државна управа и обавезно социјално осигурање	988	977	812	165	3	9	0	1
Образовање	822	820	701	119	1	1	0	0
Здравствена и социјална заштита	847	852	714	138	2	1	1	8
Уметност; забава и рекреација	610	638	543	95	1	1	2	32
Остале услужне делатности	688	708	596	111	2	3	2	27

Табела 2. Просечни трошкови рада по извршеном часу рада, према величини пословног субјекта, 2020.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

РСД

		Трошкови рада (D)	Накнаде за запослене			Трошкови образо- вања и усаврша- вања запо- слених (D2)	Остали трошкови посло- давца (D3)	Остали порези (D4)	Суб- венције (D5)
			укупно (D1)	од тога:					
				трошкови за зараде, накнаде зарада и остале исплате запосленима (D11)	социјални доприноси и давања на терет посло- давца (D12)				
Величина пословног субјекта према броју запослених	10–49	581	621	534	88	1	3	2	46
	50–249	807	837	711	126	1	3	2	36
	250–499	892	907	768	139	1	4	2	23
	500–999	875	885	741	144	3	5	2	20
	1000 и више запослених	979	986	826	160	2	8	1	17

Табела 3. Просечни трошкови рада по извршеном часу рада, по секторима КД и величини пословног субјекта, 2020.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

РСД

	Величина пословног субјекта према броју запослених				
	10–49	50–249	250–499	500–999	1000 и више запослених
Укупно – сви сектори	581	807	892	875	979
Укупно – без сектора Пољопривреда, шумарство и рибарство	581	811	892	875	981
Пољопривреда, шумарство и рибарство	572	655	829	851	815
Рударство	656	855	1498	1172	1474
Прерађивачка индустрија	450	687	803	870	812
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	787	1007	1023	1068	1612
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	547	697	704	766	827
Грађевинарство	523	852	938	1540	998
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	454	697	689	721	800
Саобраћај и складиштење	437	702	610	1399	808
Услуге смештаја и исхране	350	792	1272	728	640
Информисање и комуникације	1315	1776	1981	1216	1400
Финансијске делатности и делатност осигурања	1250	1187	1199	1396	1332
Пословање некретнинама	892	858	730	-	-
Стручне, научне, информационе и техничке делатности	836	1284	1381	1068	1061
Административне и помоћне услужне делатности	792	655	566	509	770
Државна управа и обавезно социјално осигурање	1007	828	832	827	1072
Образовање	715	792	1381	910	811
Здравствена и социјална заштита	641	835	822	892	887
Уметност; забава и рекреација	614	633	432	629	686
Остале услужне делатности	601	613	968	-	-

Табела 4. Просечни месечни плаћени и извршени часови рада по запосленом, по секторима КД, 2020.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

	Плаћени часови рада по запосленом, укупно	Извршени часови рада по запосленом, укупно	Плаћени часови рада запослених са пуним радним временом	Извршени часови рада запослених са пуним радним временом	Плаћени часови рада запослених са непуним радним временом	Извршени часови рада запослених са непуним радним временом
Укупно – сви сектори	168	134	171	137	89	70
Укупно – без сектора Пољопривреда, шумарство и рибарство	169	134	172	137	89	70
Пољопривреда, шумарство и рибарство	167	134	168	135	83	69
Рударство	181	138	181	138	101	86
Прерађивачка индустрија	171	132	172	133	67	53
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	174	133	174	133	93	69
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	171	137	172	138	49	37
Грађевинарство	165	137	166	138	77	58
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	168	137	169	138	97	75
Саобраћај и складиштење	170	134	171	135	142	114
Услуге смештаја и исхране	167	135	169	136	66	54
Информисање и комуникације	168	140	169	140	86	71
Финансијске делатности и делатност осигурања	161	127	167	132	82	69
Пословање некретнинама	168	135	172	138	71	62
Стручне, научне, информационе и техничке делатности	165	137	168	140	78	66
Административне и помоћне услужне делатности	169	139	172	141	95	83
Државна управа и обавезно социјално осигурање	174	137	174	137	128	92
Образовање	153	122	173	139	89	69
Здравствена и социјална заштита	177	137	177	137	110	81
Уметност; забава и рекреација	166	136	168	138	100	81
Остале услужне делатности	166	137	168	138	97	87

Табела 5. Просечни месечни плаћени и извршени часови рада по запосленом, према величини пословног субјекта, 2020.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

	Плаћени часови рада по запосленом, укупно	Извршени часови рада по запосленом, укупно	Плаћени часови рада запослених са пуним радним временом	Извршени часови рада запослених са пуним радним временом	Плаћени часови рада запослених са непуним радним временом	Извршени часови рада запослених са непуним радним временом
10–49	164	137	169	141	85	68
50–249	166	133	171	137	88	68
250–499	170	135	172	137	92	71
500–999	171	133	171	133	105	84
1000 и више запослених	173	132	174	133	110	87

Табела 6. Просечни трошкови за зараде по извршеном часу рада, по секторима КД, 2020.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

РСД

	Трошкови за зараде, накнаде зарада и остале исплате запосленима (D11)	Редовне исплате запосленима (зараде и бонуси) (D 11111)	Периодичне исплате запосленима (накнаде и бонуси) (D 11112)	Исплате за неодражене дане (D 1113)	Исплате у натури (D 1114)
Укупно – сви сектори	709	592	32	71	14
Укупно – без сектора Пољопривреда, шумарство и рибарство	711	593	32	72	14
Пољопривреда, шумарство и рибарство	594	496	29	58	11
Рударство	1217	924	120	148	24
Прерађивачка индустрија	620	510	29	69	11
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	1239	981	60	162	36
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	594	486	39	57	12
Грађевинарство	652	551	34	50	17
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	569	484	27	48	11
Саобраћај и складиштење	624	499	40	67	17
Услуге смештаја и исхране	522	448	17	49	7
Информисање и комуникације	1361	1125	109	110	17
Финансијске делатности и делатност осигурања	1093	836	106	130	22
Пословање некретнинама	757	617	51	79	11
Стручне, научне, информационе и техничке делатности	944	788	50	81	26
Административне и помоћне услужне делатности	603	506	36	51	10
Државна управа и обавезно социјално осигурање	812	706	6	78	22
Образовање	701	605	10	77	8
Здравствена и социјална заштита	714	606	18	81	9
Уметност; забава и рекреација	543	470	20	47	6
Остале услужне делатности	596	499	28	59	11

Табела 7. Структура трошкова за зараде према величини пословног субјекта, 2020. (%)

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

	Трошкови за зараде, накнаде зарада и остале исплате запосленима (D11)	Редовне исплате запосленима (зараде и бонуси) (D11111)	Периодичне исплате запосленима (накнаде и бонуси) (D11112)	Исплате за неодражене дане (D1113)	Исплате у натури (D1114)
10–49	100,0	87,3	2,7	8,2	1,8
50–249	100,0	84,1	4,5	9,7	1,6
250–499	100,0	83,0	5,8	9,5	1,8
500–999	100,0	81,8	5,0	11,2	2,0
1000 и више запослених	100,0	81,4	5,0	11,3	2,3

Табела 8. Структура трошкова за зараде по секторима КД, 2020. (%)

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

	Трошкови за зараде, накнаде зарада и остале исплате запосленима (D11)	Редовне исплате запосленима (зараде и бонуси) (D11111)	Периодичне исплате запосленима (накнаде и бонуси) (D11112)	Исплате за неодрђене дане (D1113)	Исплате у натури (D1114)
Укупно – сви сектори	100,0	83,5	4,6	10,1	1,9
Укупно – без сектора Пољопривреда, шумарство и рибарство	100,0	83,5	4,5	10,1	1,9
Пољопривреда, шумарство и рибарство	100,0	83,4	4,8	9,8	1,9
Рударство	100,0	75,9	9,9	12,2	2,0
Прерађивачка индустрија	100,0	82,4	4,7	11,1	1,9
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	100,0	79,2	4,8	13,1	2,9
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	100,0	81,9	6,6	9,5	1,9
Грађевинарство	100,0	84,5	5,3	7,7	2,6
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	100,0	85,0	4,7	8,4	1,9
Саобраћај и складиштење	100,0	80,0	6,5	10,7	2,7
Услуге смештаја и исхране	100,0	85,8	3,3	9,5	1,4
Информисање и комуникације	100,0	82,7	8,0	8,1	1,2
Финансијске делатности и делатност осигурања	100,0	76,4	9,7	11,9	2,0
Пословање некретнинама	100,0	81,4	6,7	10,4	1,4
Стручне, научне, информационе и техничке делатности	100,0	83,5	5,3	8,6	2,7
Административне и помоћне услужне делатности	100,0	83,9	5,9	8,5	1,7
Државна управа и обавезно социјално осигурање	100,0	87,0	0,7	9,6	2,7
Образовање	100,0	86,4	1,5	11	1,1
Здравствена и социјална заштита	100,0	84,8	2,6	11,3	1,3
Уметност; забава и рекреација	100,0	86,6	3,7	8,6	1,1
Остале услужне делатности	100,0	83,6	4,8	9,8	1,8

Табела 9. Структура социјалних доприноса и давања по секторима КД, 2020. (%)

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

	Социјални доприноси и давања на терет послодавца (D12)	Социјални доприноси на терет послодавца (D121)	Трошкови социјалних давања (D122)
Укупно – сви сектори	100,0	85,6	14,4
Укупно – без сектора Пољопривреда, шумарство и рибарство	100,0	85,6	14,4
Пољопривреда, шумарство и рибарство	100,0	84,7	15,3
Рударство	100,0	84,0	16,0
Прерађивачка индустрија	100,0	84,2	15,8
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	100,0	82,4	17,6
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	100,0	78,6	21,4
Грађевинарство	100,0	89,3	10,7
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	100,0	87,8	12,2
Саобраћај и складиштење	100,0	83,0	17,0
Услуге смештаја и исхране	100,0	88,6	11,4
Информисање и комуникације	100,0	92,8	7,2
Финансијске делатности и делатност осигурања	100,0	85,7	14,3
Пословање некретнинама	100,0	82,6	17,4
Стручне, научне, информационе и техничке делатности	100,0	90,8	9,2
Административне и помоћне услужне делатности	100,0	88,9	11,1
Државна управа и обавезно социјално осигурање	100,0	82,4	17,6
Образовање	100,0	89,9	10,1
Здравствена и социјална заштита	100,0	80,1	19,9
Уметност; забава и рекреација	100,0	86,7	13,3
Остале услужне делатности	100,0	85,5	14,5

Табела 10. Структура социјалних доприноса и давања према величини пословног субјекта, 2020. (%)

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

		Социјални доприноси и давања на терет послодавца (D12)	Социјални доприноси на терет послодавца (D121)	Трошкови социјалних давања (D122)
Величина пословног субјекта према броју запослених	10–49	100,0	92,0	8,0
	50–249	100,0	87,0	13,0
	250–499	100,0	84,8	15,2
	500–999	100,0	82,5	17,5
	1000 и више запослених	100,0	82,5	17,5

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Правни основ

Истраживање о трошковима рада (ИТР) спроводи се на основу Закона о званичној статистици („Службени гласник РС“, бр. 104/09, 24/11) и важеће Уредбе о утврђивању појединих статистичких истраживања и Програма званичне статистике Републике Србије, који се односи на период спровођења истраживања.

Метод, време и извори за прикупљање података

У истраживању се примењује метод извештаја на бази обрасца ИТР, који попуњава сваки пословни субјект обухваћен узорком. Истраживање се спроводи сваке четврте године, а обрачунски период је претходна пословна година. Основни извор за прикупљање података су књиговодствене документације пословних субјеката о исплаћеним зарадама и осталим трошковима рада, као и евиденције кадровских служби о запосленима и о часовима рада. Образац се попуњавао за пословни субјект у целини, тј. збирно за све организационе делове, без обзира на то да ли се налазе на истој или различитој адреси.

Јединице посматрања су сви активни пословни субјекти (правна лица и предузетници) на територији Републике Србије, који у референтној години, у просеку, имају 10 и више запослених. Извештајне јединице изабране су методом случајног узорка.

Обухват истраживања

Истраживањем о трошковима рада обухваћени су сви запослени у узорком изабраним пословним субјектима, који имају заснован радни однос на неодређено или одређено радно време, као и лица која раде по уговору о привременим и повременим пословима без обзира на то да ли раде пуно или краће од пуног радног времена, а примили су зараду. Истраживање о трошковима рада обухвата све секторе делатности Класификације делатности (2010) у којима могу бити регистровани пословни субјекти (А–S).

Републички завод за статистику од 1999. године не располаже појединим подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно).

Контакт: cmilja.ivkovic@stat.gov.rs, тел.: 011 2412-922, локал 270
 Издаје и штампа: Републички завод за статистику, 11 050 Београд, Милана Ракића 5
 Телефон: 011 2412-922 (централа) • Телефакс: 011 2411-250 • www.stat.gov.rs
 Одговара: др Миладин Ковачевић, директор
 Тираж: 20 • Периодика излагања: четворогодишња